

VENTSPILS VALSTSPILSĒTAS PAŠVALDĪBAS DOME

Jūras iela 36, Ventspils, LV3601, Latvija, tālr.: 63601100, e-pasts: dome@ventspils.lv, www.ventspils.lv

LĒMUMS

Ventspilī

2024. gada 14. martā

Nr.41
(protokols Nr.7; 21.§)

Par Ventspils valstspilsētas administratīvās teritorijas un līdz ar to patstāvīgas pašvaldības statusa saglabāšanu

2024. gada 24. janvārī Ventspils valstspilsētas pašvaldībā no 14. Saeimas saņemts aicinājums Ventspils valstspilsētas pašvaldības domei lēmuma formā sniegt izvērtējumu attiecībā par Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likuma normām, kas būtu jāprecizē, vai jāpapildina, kā arī citus priekšlikumus šā likuma darbības pilnveidošanai, lai tos varētu virzīt izskatīšanai Saeimas atbildīgajā komisijā.

No Pašvaldību likuma 2. panta pirmās daļas izriet šāda pašvaldības definīcija: «Pašvaldība ir atvasināta publiska persona - vietējā pārvalde -, kurai ir iedzīvotāju ievēlēta lēmēj institūcija - dome - un kura patstāvīgi nodrošina tai tiesību aktos noteikto funkciju un uzdevumu izpildi savas administratīvās teritorijas iedzīvotāju interesēs un ir atbildīga par to.»

Tādējādi Ventspils valstspilsētas pašvaldības dome var secināt, ka pašvaldības kā atvasinātas publiskas personas izšķiroši svarīga pazīme ir tai esoša sava administratīvā teritorija.

Ar 2021. gada 9. decembra likumu «Grozījumi Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumā» no Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likuma pielikuma «Administratīvās teritorijas, to administratīvie centri un teritoriālā iedalījuma vienības» tika izslēgts 7. punkts, kas paredzēja, ka Ventspils valstspilsētas pašvaldība ir patstāvīga administratīvā teritorija.

Vienlaikus ar likumu «Grozījumi Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumā» pielikums «Administratīvās teritorijas, to administratīvie centri un teritoriālā iedalījuma vienības» tika papildināts ar jaunu 42. punktu, kas paredz jaunas Ventspils novada administratīvās teritorijas izveidošanu, šādā redakcijā:

«42. Ventspils novads (Ventspils)

42.1. Ances pagasts

42.2. Jūrkalnes pagasts

42.3. Piltenes pagasts

42.4. Piltenes pilsēta

42.5. Popes pagasts

42.6. Puzes pagasts

42.7. Tārgales pagasts

42.8. Ugāles pagasts

42.9. Usmas pagasts

42.10. Užavas pagasts

42.11. Vārves pagasts

42.12. Ventspils valstspilsēta

42.13. Ziru pagasts

42.14. Zlēku pagasts».

Papildus tam, ar likumu «Grozījumi Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumā» tika papildinātas vairākas Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likuma normas (pārejas

noteikumu 33., 34., 35., 36., 37., 38., 39., 40. un 41. punkti), paredzot nosacījumus un kārtību, lai pēc 2029. gada pašvaldību vēlēšanām jaunā Ventspils novada administratīvajā teritorijā sāktu darboties jauna Ventspils novada pašvaldība.

Līdz ar to no šobrīd spēkā esošā Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likuma normām izriet, ka ar 2029. gada pašvaldību vēlēšanām tiek likvidēta ne tikai Ventspils valstspilsētas administratīvā teritorija, bet arī patstāvīga Ventspils valstspilsētas pašvaldība, Ventspils valstspilsētai saglabājot tikai Ventspils novada teritoriālā iedalījuma vienības statusu.

Pretojoties šādai nepamatotai likumdošanas iniciatīvai, Ventspils valstspilsētas pašvaldības dome 2021. gada 28. oktobrī pieņēma lēmumu «Par attieksmi pret Saeimas Administratīvi teritoriālās reformas komisijas atbalstīto likumprojektu «Grozījumi Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumā» (Nr. 1171/Lp13) saistībā ar Ventspils valstspilsētas un Ventspils novada pašvaldību apvienošanu» (Nr. 62, protokols Nr. 11, 2. §), kas tika nosūtīts 13. Saeimai.

No šī lēmuma izrietēja daudzi objektīvi argumenti, kas pierādīja ieceres par Ventspils valstspilsētas kā administratīvās teritorijas un patstāvīgas pašvaldības likvidēšanu pamatojuma trūkumu, kas likumdošanas procesā tā arī netika vērtēti, tostarp Ventspils valstspilsētas pašvaldības domei piebilstot, ka šie argumenti joprojām ir aktuāli.

Šie argumenti ļauj secināt, ka 2029. gadā iecerētā Ventspils valstspilsētas administratīvās teritorijas un līdz ar to patstāvīgas pašvaldības likvidēšana paredz prettiesiskus un nepamatotus Ventspils valstspilsētas pašvaldības vietējās kopienas tiesību ierobežojumus, kas izriet no nepienācīgā kārtībā izstrādāta likuma un pieļautajiem konsultāciju ar pašvaldību juridisko procedūru pārkāpumiem.

Šāda rīcība nesasniedz administratīvi teritoriālajai reformai izvirzīto leģitīmo mērķi, kas izriet no turpmāk norādītā ar jauno Ventspils novada pašvaldības izveidošanu saistīto faktu izklāsta un to juridiskā novērtējuma:

1) 13. Saeima 2019. gada 21. martā pieņēma paziņojumu «Par administratīvi teritoriālās reformas turpināšanu» (turpmāk - Saeimas paziņojums), tādējādi informējot Latvijas sabiedrību, ka Saeima ir «nolēmusi turpināt 1998. gadā iesākto teritoriālo reformu un līdz 2021. gadam izveidot ekonomiski attīstīties spējīgas administratīvās teritorijas ar vietējām pašvaldībām, kas spēj nodrošināt tām likumos noteikto autonomo funkciju izpildi salīdzināmā kvalitātē un pieejamībā un sniedz iedzīvotājiem kvalitatīvus pakalpojumus par samērīgām izmaksām».

Ventspils valstspilsētas pašvaldības dome uzskata, ka piedāvājums veidot jaunu Ventspils novadu nesasniedza Saeimas paziņojumā vietējai administratīvi teritoriālajai reformai izvirzīto leģitīmo mērķi, jo 13. Saeimas lēmums apvienot Ventspils valstspilsētas un Ventspils novada administratīvās teritorijas tika sagatavots bez atbilstoša teorētiska un praktiskā funkcionālā pamatojuma.

Ventspils valstspilsētas pašvaldības dome var secināt, ka 13. Saeimas lēmums izveidot jaunu Ventspils novada administratīvo teritoriju nebija balstīts uz Ventspils valstspilsētas un Ventspils novada pašvaldību autonomo funkciju izpildes pētījumiem un to pārvaldības sistēmisku analīzi, kā arī nav veikta objektīva abu pašvaldību sniegto pakalpojumu izpēte.

Joprojām nav objektīvu pierādījumu par jaunā Ventspils novada pašvaldības iedzīvotājiem sniegto pakalpojumu organizācijas uzlabojumiem. Ventspils valstspilsētas pašvaldības dome uzskata, ka īstenībā šāds risinājums paredz pašvaldības iedzīvotājiem sniegto pakalpojumu skaita samazinājumu, kā arī to sadārdzinājumu un izpildes kvalitātes kritumu.

Līdz ar to jaunas Ventspils novada pašvaldības izveidošana pārkāpj Ventspils valstspilsētas pašvaldību vietējās kopienas sociālo drošību, labklājību un tiesības uz labu pārvaldību, kas izriet no valstspilsētu un novadu pašvaldību atšķirīgajām pārvaldības īpatnībām. Šāda rīcība arīdzan pārkāpj labas pārvaldības un subsidiaritātes principus, kas ietver prasības par pārdomātu un iedzīvotājiem pieejamu, sistēmiski organizētu un līdzsvarotu valsts administratīvo teritoriju izveidi un pakalpojumu pieejamību;

2) lēmums veidot jaunu Ventspils novada administratīvo teritoriju, kurā Ventspils valstspilsēta būs tikai teritoriālā iedalījuma vienība, iznīcina unikālo Ventspils valstspilsētas iedzīvotāja kultūrvēsturisko identitāti un daudzus gadsimtus veidojošās un pastāvējušās Ventspils pilsētas pārvaldības tradīcijas, tādējādi pārkāpjot ventspilnieku pašnoteikšanas un unikālās kultūras pastāvēšanas tiesības;

3) lai noskaidrotu Ventspils valstspilsētas un Ventspils novada iedzīvotāju attieksmi pret plānoto pilsētas un novada apvienošanu, 2020. gadā tika veikta iedzīvotāju aptauja.

Iedzīvotāju aptaujā piedalījās 600 Ventspils pilsētā dzīvojošie, no kuriem tikai 29% piekrita (pilnībā vai drīzāk) Ventspils pilsētas pašvaldības un Ventspils novada pašvaldības apvienošanai vienā pašvaldībā, un 400 Ventspils novadā dzīvojošie, no kuriem tikai 33% piekrita (pilnībā vai drīzāk) pašvaldību apvienošanai vienā pašvaldībā. Informācija par minētās iedzīvotāju aptaujas rezultātiem tika prezentēta 13. Saeimas Administratīvi teritoriālās reformas komisijas 2020. gada 7. februāra sēdē, deputātiem šo informāciju pilnībā ignorējot;

4) Ventspils pilsētas dome 2019. gada 13. septembrī pieņēma lēmumu Nr. 86 (prot. Nr. 16, 1.§) «Par būtiskiem pārkāpumiem Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas piedāvātās administratīvi teritoriālās reformas virzībā un jauna Ventspils novada izveidē», kurā, to attiecīgi motivējot, tika norādīts, ka administratīvi teritoriālās reformas virzīšanas procesā ministrija nav ievērojusi Latvijas Republikas Satversmes 1. un 101. pantu, Eiropas Vietējo pašvaldību hartas 5. pantu un Valsts pārvaldes iekārtas likuma 10. pantu un tādējādi ir pārkāptas Ventspils pilsētas pašvaldības un tās iedzīvotāju tiesības konsultēties par pilsētas administratīvo robežu grozīšanu.

Vienlaikus Ventspils pilsētas dome šajā lēmumā pieprasīja ministriju pēc būtības izpildīt Saeimas paziņojumā uzdoto uzdevumu, kas paredzēja par konceptuālo ziņojumu par administratīvi teritoriālo iedalījumu konsultēties ar Ventspils pilsētas domi, tādējādi ievērojot Eiropas Vietējo pašvaldību hartas 5. pantu un respektējot Ventspils pilsētas pašvaldības iedzīvotāju konstitucionālās tiesības piedalīties pašvaldības darbā, kas netika darīts;

5) Ventspils pilsētas dome 2019. gada 13. septembrī pieņēma lēmumu Nr. 87 (prot. Nr. 16, 2. §) «Par būtiskiem pārkāpumiem Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumprojekta izstrādē», kurā, balstoties uz Ventspils pilsētas domes 2019. gada 13. septembra lēmumu Nr. 86 (prot. Nr. 16, 1. §) «Par būtiskiem pārkāpumiem Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas piedāvātās administratīvi teritoriālās reformas virzībā un jauna Ventspils novada izveidē», tika objektīvi secināts, ka «nav izpildīts Saeimas 2019. gada 21. marta paziņojumā «Par administratīvi teritoriālās reformas turpināšanu» ietvertais uzdevums Ministru kabinetam pēc konceptuālā ziņojuma par administratīvi teritoriālo iedalījumu sagatavošanas un konsultācijām ar pašvaldībām, saskaņā ar Eiropas vietējo pašvaldību hartas 5. pantu, izstrādāt likumprojektu par administratīvām teritorijām un apdzīvotām vietām, jo: 1) konceptuālā ziņojuma «Par administratīvi teritoriālo iedalījumu» projektā ietvertais risinājums par jauna Ventspils novada izveidi nav pamatots, kā arī ziņojumā piedāvātā administratīvi teritoriālo iedalījumu sagatavošana ir bijusi pavirša un sagatavotais ziņojums ir nekvalitatīvs un objektīvai situācijai neatbilstošs; 2) ar Ventspils pilsētas pašvaldību nav notikušas konsultācijas saskaņā ar Eiropas vietējo pašvaldību hartas 5. pantu».

Ievērojot minēto, Ventspils pilsētas dome aicināja Ministru prezidentu uzdot atbildīgajam ministram atsaukt 2019. gada 29. augusta Valsts sekretāru sanāsmē izsludināto Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumprojektu un rīkot objektīvas konsultācijas ar Ventspils pilsētas domi saskaņā ar Eiropas Vietējo pašvaldību hartas 5. pantu, precīzi izpildot Saeimas paziņojumā nolemtu;

6) Ventspils pilsētas dome 2019. gada 12. decembrī pieņēma lēmumu Nr. 125 (prot. Nr. 22, 1. §) «Par Saeimas pirmajā lasījumā pieņemto likumprojektu «Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likums» (Nr. 462/Lp13) un Ventspils pilsētas domes aicinājumu Saeimai lemt par Ventspils pilsētas kā republikas pilsētas administratīvās teritorijas statusa saglabāšanu», kurā tika norādīts, ka Saeimas pirmajā lasījumā pieņemtais likumprojekts «Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likums» paredz prettiesiskus un nepamatotus Ventspils pilsētas pašvaldības iedzīvotāju tiesību ierobežojumus, kas izriet no nepienācīgā kārtā izstrādāta likumprojekta un konsultāciju ar pašvaldībām juridisko procedūru pārkāpumiem, kā arī likumprojektā nostiprinātais tiesiskais regulējums nesasniedz administratīvi teritoriālajai reformai izvirzīto leģitīmo mērķi. Diemžēl 13. Saeima ignorēja šo Ventspils pilsētas domes lēmumu;

7) 13. Saeimai Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumā, saglabājot patstāvīgas Rīgas un Jūrmalas valstspilsētu pašvaldību administratīvās teritorijas, attiecībā pret Ventspils pašvaldību ir pieļauti gan vienlīdzību, gan labas pārvaldības principu pārkāpumi.

Tas noticis neskatoties uz to, ka, piemēram, Ministru kabineta 2019. gada 14. maija informatīvajā ziņojumā «Par sabiedriskai apspriešanai izvirzāmo administratīvi teritoriālā iedalījuma

modeli» tika konstatēts, ka pašreiz sadarbība starp Rīgu un Pierīgas pašvaldībām būtiskajās jomās ir vāja un fragmentēta gan no teritoriālā, gan nozaru viedokļa;

8) Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija 2021. gada 13. septembrī tikai formāli organizēja konsultācijas ar Ventspils novada domes, Dienvidkurzemes novada pašvaldības domes, Liepājas valstspilsētas pašvaldības domes un Ventspils valstspilsētas pašvaldības domes deputātiem par Liepājas novada apvienoto administratīvo teritoriju un Ventspils novada apvienoto administratīvo teritoriju.

Šo formālo konsultāciju pamatā bija ministrijas nepamatots pieņēmums, ka no Satversmes tiesas 2021. gada 12. marta sprieduma lietā Nr. 2020-37-0106 «Par Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likuma pielikuma «Administratīvās teritorijas, to administratīvie centri un teritoriālā iedalījuma vienības» 11.2., 13.8., 13.9., 19.18., 19.20., 39.1., 39.8., 39.9., 39.12., 39.19., 39.21., 39.22., 41.14., 41.15., 41.18., 41.22. un 41.23. apakšpunkta atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 1. un 101. pantam, Eiropas vietējo pašvaldību hartas 4. panta trešajai un sestajai daļai, kā arī 5. pantam» šķietami izriet Saeimas pienākums lemt par Ventspils valstspilsētas pašvaldības un Ventspils novada pašvaldības administratīvo teritoriju apvienošanu.

Ventspils valstspilsētas pašvaldības dome uzskata, ka no šī Satversmes tiesas sprieduma neizrietēja Saeimas pienākums līdz 2021. gada beigām lemt par steidzamu un nepārdomātu Ventspils valstspilsētas un Ventspils novada pašvaldību administratīvo teritoriju apvienošanu, tostarp nebija un joprojām nav šādu rīcību pamatojošo pētījumu.

Šajās konsultācijās ministrija prezentēja vairākus iespējamās rīcības, kas paredzētu Ventspils valstspilsētas un Ventspils novada pašvaldību administratīvo teritoriju apvienošanu, variantus. Šo variantu pamatojošie dokumenti Ventspils pašvaldībai iepriekš netika nosūtīti, ja neskaita vienu pavirši sagatavotu dokumentu - «Pašvaldību profils Apvienotais Ventspils novads», kas konsultācijās pat netika apspriests. Tāpat ar Ventspils valstspilsētu pašvaldību netika arī apspriesta precīza Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likuma pantu grozījumu redakcija.

Konsultāciju laikā Ventspils valstspilsētas pašvaldības domes pārstāvji uzdeva jautājumus par ministrijas priekšlikumiem, tostarp par no sagatavotā priekšlikuma izrietošajiem būtiskām faktu neprecizitātēm un trūkumiem, kas izriet no turpmāk norādītām bet nesaņēma uz tiem atbildes. Jāpiebilst, ka šie jautājumi tika uzdoti arī 13. Saeimas Administratīvi teritoriālās reformas komisijas sēžu gaitā, kad tika apspriesta jaunā Ventspils novada pašvaldības izveidošana, joprojām nesaņemot uz tiem atbildes;

9) Saskaņā ar Ventspils valstspilsētas pašvaldības aplēsēm, apvienojot Ventspils valstspilsētas ar Ventspils novada pašvaldības, jaunā novada pašvaldības iedzīvotājiem pieejamo pakalpojumu nodrošināšanai papildus būs nepieciešami vairāk nekā 44 miljoni EUR, kurus pašvaldībai nav plānots piešķirt un kurus citā starpā veido:

a) esošajai Ventspils novada pašvaldībai pieder autoceļi 783,55 km garumā, no kuriem 571,99 km jeb 73% ir grants ceļi, 47,01 km jeb 6% ir asfalta segums un 164,55 km jeb 21% ir bezseguma ceļi, kā arī ielas 32,58 km garumā, no kuriem 16,58 km jeb 51% ir asfalta segums.

Pievēršam 14. Saeimas deputātu uzmanību, ka esošās Ventspils novada pašvaldības ceļu uzturēšanai un kapitālajiem remontiem ir nepieciešams vismaz 2,3 miljonu EUR gadā, lai tos varētu uzturēt līdzīgā kvalitātē kā tas šobrīd ir Ventspils pašvaldībā.

b) esošajai Ventspils novada pašvaldībai ir vairāk kā 100 dažāda izmēra tiltu, kas faktiski netiek uzturēti un vairāki ir avārijas stāvoklī. Lai veiktu tiltu remontu, ir nepieciešami kapitālieguldījumi vismaz 6 miljonu EUR apmērā. Papildus tam, tiltu uzturēšanu katru gadu būs nepieciešami vismaz 0,1 miljoni EUR;

c) lai uzlabotu ūdenssaimniecības pakalpojumu kvalitāti esošajā Ventspils novada pašvaldībā, būs nepieciešams papildus finansējums vismaz 3,3 miljonu EUR apmērā.

d) kopējā Ventspils novada aizņēmuma atlikusī summa uz 2023. gada 31.decembri sastāda 23,1 milj. EUR jeb 2 112 EUR uz vienu Ventspils novada iedzīvotāju. Ņemot vērā pieejamos datus Valsts kases sistēmā, redzams, ka Ventspils novadam no gada uz gadu kredītsaistību atmaksai no budžeta līdzekļiem nepieciešams novirzīt arvien lielāku līdzekļu apjomu, piemēram, 2014. gadā 0,85 milj. EUR (66 EUR uz vienu Ventspils novada iedzīvotāju), 2019. gadā 1,32 milj. EUR (113 EUR uz vienu Ventspils novada iedzīvotāju), savukārt 2024.gadā nepieciešams apmaksāt kredītsaistības 2,2 milj. EUR apmērā (202 EUR uz vienu Ventspils novada iedzīvotāju). Saistību apmērs Ventspils pilsētas un

Ventspils novada pašvaldībām atšķiras aptuveni 3 reizes. Lai nodrošinātu Ventspils novada pašvaldības uzņemto saistību segšanu, papildus ir nepieciešams finansējums vairāk nekā 26 milj. EUR (papildus 742 EUR uz vienu Ventspils valstspilsētas iedzīvotāju).

10) Ventspils pašvaldības dome pilnībā atbalsta Ventspils novada pašvaldības domes 2024. gada 29. februāra lēmumā «Par Ventspils novada pašvaldības administratīvās teritorijas un pastāvīgas pašvaldības statusa saglabāšanu» (sēdes protokols Nr.49; 25.§) lemtu atzīt Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likuma pielikuma «Administratīvās teritorijas, to administratīvie centri un teritoriālā iedalījuma vienības» 42. punkta redakciju, kas paredz jauna Ventspils novada administratīvās teritorijas izveidi, par prettiesisku un nepamatotu, kā arī Ventspils novada pašvaldības vietējās kopienas interesēm neatbilstošu, un 14. Saeimai izteikto aicinājumu atbalstīt Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumā grozījumus par Ventspils novada administratīvās teritorijas saglabāšanu kā patstāvīgu Ventspils novada pašvaldību.

11) Latvijas attīstības plānošanas dokumentā «Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam» (turpmāk - LIAS 2030) Ventspils pilsētai ir noteikts Baltijas jūras reģiona līmeņa attīstības centra statuss un nacionālas nozīmes attīstības centra statuss.

Ventspils kā viens no Baltijas jūras reģiona līmeņa attīstības centriem pilda starptautiskas nozīmes attīstības centra lomu transnacionālajā un pārrobežu sadarbībā. Saskaņā ar LIAS 2030, Ventspilij, balstoties uz pilsētas loģistikas un multimodālo transporta pakalpojumu nodrošinājumu, izglītības iespējām, zinātnes un pētniecības potenciālu, ir iespēja kļūt par inovāciju, augstas pievienotās vērtības rūpniecības un inženierozaru (īpaši elektronikas, informācijas un komunikāciju tehnoloģiju jomā), kā arī loģistikas un tranzīta attīstības centru Baltijas jūras reģionā.

LIAS 2030 ir noteikts, ka ilgtermiņā jāattīsta policentriska apdzīvojuma struktūra. Īstenojot valsts teritorijas policentriskas attīstības modeli, jāpalielina nacionālas un reģionālas nozīmes attīstības centru potenciāls un pilsētu loma. Viens no būtiskākajiem īstenojamajiem attīstības virzieniem ir attīstības centru (pilsētu) – reģionu attīstības virzītājspēka – potenciāla un konkurētspējas paaugstināšana atbilstoši to resursiem un prioritātēm, veidojot pievilcīgu pilsētvidi gan iedzīvotājiem, gan investoriem.

Ventspils valstspilsētas pašvaldības dome joprojām uzskata, ka, apvienojot Ventspils valstspilsētas un Ventspils novada administratīvās teritorijas, LIAS 2030 izvirzītais mērķis, ka Ventspils ir izglītības, inovāciju, augstas pievienotās vērtības rūpniecības un inženierozaru, kā arī loģistikas un tranzīta attīstības centrs Baltijas jūras reģionā, tiks apdraudēts.

Ventspils valstspilsētas pašvaldības dome var objektīvi secināt, ka kopš 2021. gada 9. decembra likuma «Grozījumi Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumā» pieņemšanas, ar kuru no Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likuma pielikuma «Administratīvās teritorijas, to administratīvie centri un teritoriālā iedalījuma vienības» tika izslēgts 7. punkts, kas paredzēja, ka Ventspils valstspilsētas pašvaldība ir patstāvīga administratīvā teritorija, nekas nav būtiski mainījies, joprojām saglabājoties visiem Ventspils valstspilsētas pašvaldības domes konstatētajiem ar jaunā Ventspils novada administratīvās teritorijas izveidošanu saistītajiem trūkumiem un problēmām.

No Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likuma pārejas noteikumu 11. punkta 6. apakšpunkta izriet, ka Ministru kabinets līdz 2023. gada 30. septembrim sagatavo un iesniedz Saeimai izvērtējumu par valstspilsētu robežu grozīšanu vai to apvienošanu ar blakus esošu administratīvo teritoriju.

Šobrīd Ventspils valstspilsētas pašvaldības domes rīcībā nav nedz šāda izvērtējuma, nedz arī citu pētījumu, kas pamatotu Ventspils valstspilsētas un Ventspils novada administratīvo teritoriju apvienošanas objektīvo vajadzību un ar to saistītos ieguvumus. Tieši pretēji, publiskajā telpā arvien biežāk izskan, ka pašvaldību administratīvo teritoriju apvienošanas rezultātā ir pasliktinājusies likumos noteikto pašvaldības autonomo funkciju izpildes salīdzināmā kvalitāte, tajā skaitā iedzīvotājiem pieejamo pakalpojumu kvalitāte¹. Teritoriālās reformas mērķis ir izveidot ekonomiski spēcīgas pašvaldības, kas spēj īstenot visas valsts uzliktās funkcijas, tomēr virkne pašvaldību, piemēram, Talsu, Rēzeknes, Daugavpils šobrīd ir nonākušas finanšu grūtībās.

¹ Skatīt: <https://www.lsm.lv/raksts/zinas/latvija/28.02.2024-gaidama-vairaku-novadu-skirsanas-atvert-reformas-likumu-atvert-pandoras-ladi.a544624/>

Ventspils valstspilsētas pašvaldības dome uzskata, ka Ventspils valstspilsētas pašvaldības un Ventspils novada pašvaldības kopīgi risināmie jautājumi ir organizējami pašvaldību sadarbības ietvaros, saglabājot patstāvīgas Ventspils valstspilsētas un Ventspils novada pašvaldības.

Pamatojoties uz iepriekš minēto, kā arī Latvijas Republikas Satversmes 1. un 101. pantu, Eiropas Vietējo pašvaldību hartas 5. pantu, Pašvaldību likuma 10. panta pirmās daļas 5. punktu, Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likuma 6. panta piekto daļu, Eiropas Padomes Ministru Komitejas rekomendācijās dalībvalstīm par vietējo un reģionālo iestāžu robežu un/vai struktūras reformu procesiem un Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (OECD) rekomendācijās par labu sabiedrisko konsultāciju praksi ietverto labas pārvaldības principu, kā arī taisnīguma, vienlīdzības, samērīguma, subsidiaritātes un labas pārvaldības principiem, un ievērojot Ventspils pašvaldības Likumības komisijas 2024. gada 14. februāra ieteikumu un Pilsētas attīstības jautājumu komitejas 2024. gada 7. marta atzinumu,

Ventspils valstspilsētas pašvaldības dome
nolemj:

1. Atzīt, ka šobrīd spēkā esošā Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likuma normas paredz būtiskus un nepamatotus Ventspils valstspilsētas pašvaldības tiesību ierobežojumus, kas izriet gan no nepienācīgā kārtā izstrādāta likuma, gan no konsultāciju ar pašvaldību juridisko procedūru pārkāpumiem, kā arī šajā likumā nostiprinātais tiesiskais regulējums nesasniedz 13. Saeimas administratīvi teritoriālajai reformai izvirzīto leģitīmo mērķi - līdz 2021. gadam izveidot ekonomiski attīstīties spējīgas administratīvās teritorijas ar vietējām pašvaldībām, kas spēj nodrošināt tām likumos noteikto autonomo funkciju izpildi salīdzināmā kvalitātē un pieejamībā un sniedz iedzīvotājiem kvalitatīvus pakalpojumus par samērīgām izmaksām, kas pamato nepieciešamību šajā likumā izdarīt būtiskus labojumus, līdz ar to novēršot no Latvijas Republikas Satversmes 1. un 101. panta izrietošos Ventspils valstspilsētas pašvaldības vietējās kopienas tiesību uz patstāvīgu pašvaldību pārkāpumus.

2. Atzīt Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likuma pielikuma «Administratīvās teritorijas, to administratīvie centri un teritoriālā iedalījuma vienības» 42. punkta redakciju, kas paredz jauna Ventspils novada administratīvās teritorijas izveidi, par neatbilstošu Ventspils valstspilsētas pašvaldības vietējās kopienas interesēm.

3. Pieņemt zināšanai Ventspils novada domes 2024. gada 29. februāra lēmumā «Par Ventspils novada pašvaldības administratīvās teritorijas un pastāvīgas pašvaldības statusa saglabāšanu» (sēdes protokols Nr.49; 25.§) leģitīmo atzīt «jauna Ventspils novada administratīvās teritorijas izveidi, par prettiesisku un nepamatotu, kā arī Ventspils novada pašvaldības vietējās kopienas interesēm neatbilstošu.»

4. Aicināt 14. Saeimu atbalstīt Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumā grozījumus par Ventspils valstspilsētas administratīvās teritorijas saglabāšanu kā patstāvīgu Ventspils valstspilsētas pašvaldību.

Domes priekšsēdētāja
1.vietnieks sadarbības jautājumos

G.Blumbers

A. Galindoms, 63601192
austis.galindoms@ventspils.lv